

İKV DEĞERLENDİRME NOTU

LÜKSEMBURG AB DÖNEM BAŞKANLIĞINI
DEVRALDI

Deniz SERVANTIE
İKV Uzman Yardımcısı

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI

LÜKSEMBURG AB DÖNEM BAŞKANLIĞI'NI DEVRALDI

Deniz SERVANTIE, İKV Uzman Yardımcısı

10 yıl aradan sonra Lüksemburg, 2015'in ikinci yarısında AB Konseyine on ikinci defa başkanlık yapıyor. 1 Temmuz 2015 tarihinde AB Konseyi Dönem Başkanlığını Letonya'dan devralan Lüksemburg, yüzölçümü ve nüfusu bakımında ne kadar küçük bir ülke olsa da, AB'nin kurucu ülkelerinden biri. Hatta Lüksemburg olarak üye ülkeler arasında en yüksek GSYİH'ye sahip olan ülke. Bankacılık ile lojistik sektörlerinde AB'nin merkezinde yer alan Lüksemburg ayrıca AB'nin lojistik üssü olmayı hedeflemekte. Hâlihazırda Avrupa Komisyonun Başkanlığı görevini üstlenen Jean-Claude Juncker, 3 defa Lüksemburg'da Başbakanlık görevini üstlenmesinin yanı sıra, Eurogroup'u da 2005 ile 2013 yılları arasında Başkanlığını yürütmüştür. Dönem Başkanlığı, Birliğe yeni yeterlilik veren ve yeni kurumsal denge oluşturan Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinin ardından bu ülkenin ilk Dönem Başkanlığı oluyor. Ayrıca Lüksemburg, İtalya ve Letonya'nın ardından üçlü Başkanlık sisteminde sonuncusunu oluşturuyor.

Altı aylık başkanlık sürecinde bir önceki Dönem Başkanlığını yürüten Letonya gündeminden yeni döneme yansıyan önemli konular gündeme gelecek. Letonya Dönem Başkanlığında olduğu gibi en önemli konuların başında büyüme ve istihdamın artırılması var. Lüksemburg, bu konularda yönelik yeni yatırım mekanizmalarının hayata geçirilmesi için çalışılacak. Haziran 2015'te Avrupa Parlamentosu'nda onaylanan ve Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker'in önerisi olan Yatırım Planı kapsamındaki Avrupa Stratejik Yatırımlar Fonu'nun yeni dönemde gündemde olması bekleniyor.

Lüksemburg'un AB Dönem Başkanlıkları	
1 Ocak-30 Haziran 1960	1 Temmuz-31 Aralık 1980
1 Ocak-30 Haziran 1963	1 Temmuz-31 Aralık 1985
1 Ocak-30 Haziran 1966	1 Ocak-30 Haziran 1991
1 Ocak-30 Haziran 1969	1 Temmuz-31 Aralık 1997
1 Ocak-30 Haziran 1972	1 Ocak-30 Haziran 2005
1 Ocak-30 Haziran 1976	1 Temmuz-31 Aralık 2015

VATANDAŞLAR İÇİN BİRLİK

Lüksemburg Dönem Başkanlığı, ana ilkeleri şu şekilde belirledi:

- Vatandaşların sesine kulak veren;
- İşletmeleri destekleyen;
- Avrupa'nın çıkarları doğrultusunda ortaklar ve kurumlarla işbirliğinde bulunan bir Dönem Başkanlığı.

Avrupa Komisyonu'nun teklifi üzerine Daha İyi Hukuki Düzenlemeler (*Better Regulations*) için kurumlararası anlaşmanın güncellenmesi vatandaşlar çıkarlarının ve ihtiyaçlarının dikkate alınarak mevzuatın güvencesini verilmesi gereken kurumlar arası işbirliğinin daha iyi olmasına imkân sağlanması öngörülüyor. Bu amaçla Lüksemburg Dönem Başkanlığı, bu anlaşma için müzakereleri ileri seviyeye taşımaya yollarını aramayı hedefliyor.

Lüksemburg Dönem Başkanlığının programı, 26-27 Haziran 2014 tarihlerinde AB Konseyi tarafından sonraki 5 yıl için AB'nin temel önceliklerini ortaya koyan Stratejik Plan çerçevesinde belirlendi. Söz konusu plan, Komisyon Başkanının Yönlendirici İlkeleri, Komisyonun yıllık çalışma planı ve İtalya-Letonya-Lüksemburg'dan oluşan Üçlü Başkanlığının çalışmaları göz önünde bulundurularak oluşturuldu.

LÜKSEMBURG'UN 2015 DÖNEM BAŞKANLIĞININ ÖNCELİKLERİ

2015'in ikinci yarısı için Lüksemburg Dönem Başkanlığı'nın öncelikleri ise yedi temel başlıkta sınıflandırılıyor¹:

- **Büyüme ve istihdamı artırmak için yatırımı teşvik etmek;**
- **AB sosyal boyutunun derinleştirilmesi;**
- **Göçü yönetmek, özgürlük, yargı ve güvenlik alanlarını birleştirmek;**
- **Dijital Pazar boyutuna odaklanarak ortak pazarı gözden geçirmek;**
- **Avrupa rekabet gücünü küresel ve şeffaf bir çerçeveye oturtmak;**
- **Sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek;**
- **Dünyada AB'nin konumunu güçlendirmek.**

İstihdamı ve büyümeyi artırmak için yatırımı teşvik etmek;

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı bu öncelik kapsamında AB'ye katma değer sağlayacak olan stratejik yatırımların finanse edilmesi için 315 milyar avroluk fon, Avrupa Stratejik Yatırım Fonu'nun uygulanması için çalışacak;
- Sermaye piyasalarının ekonomide daha büyük rol oynamasını sağlamak için Sermaye Piyasası Birliği'ni geliştirecek;
- 2016 AB bütçe anlaşması ve hedeflerine ulaşmak ve politikalarını yürütmek için gerekli araçlarla Birlik sağlamak için Konsey ve AP düzeyinde yıllık bütçe görüşmeleri düzenleyecek.

AB'nin sosyal boyutunu derinleştirmek;

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı bu öncelik kapsamında tam istihdamı, sosyal ilerlemeyi, Anlaşmalarda da belirtilen adaleti ve sosyal korumayı benimseyen yüksek rekabete sahip sosyal piyasa ekonomisinin geliştirilmesi için çalışacak;
- Üçlü A sosyal değerlendirmeyle (*Triple A social rating*) Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker fikrini destekleyen Lüksemburg Dönem Başkanlığı, sosyal yatırım ve beşeri sermaye yatırımlarına odaklanacak;
- Eğitim alanında birincil amaç öğrenci çeşitliliğinin (dilsel) daha fazla dikkate alınarak, özellikle erken çocukluk döneminde eğitimin ve yüksek kaliteli çocuk bakımının sağlanması konuları üzerinde durulacak;
- Gençlik için gençlerin siyasi katılımının artırılması ve geliştirilmesi amacıyla Avrupa birlikteliğinin temini üzerinde durulacak.

¹ Lüksemburg AB Dönem Başkanlığı, *Program ve Öncelikler*, 2015, <http://www.eu2015lu.eu/en/la-presidence/a-propos-presidence/programme-et-priorites/index.html>

Göçü yönetmek, özgürlük, yargı ve güvenlik alanlarını birleştirmek;

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı söz konusu öncelik üzerinden, AB toprakları içinde yapılan girişimlere öncelik vermekle beraber üçüncü ülkelerle işbirliği içinde hayat kurtarmak için hayata geçirilen uygulama ve etkili göç politikası için yapılacak girişimler üzerinde duracak;
- AB'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine (AIHS) katılım sürecini geliştirecek (ancak bu konu ABAD'ın görüşünü takiben, yansıma ve analiz süreci gerektiriyor);
- AB veri koruma programını tamamlanarak, AB ortak pazarının tam işleyişini sağlamasına odaklanılacak. Dolayısıyla Lüksemburg Dönem Başkanlığı, bu alandaki yeni yasa taslağı üzerine yapılacak müzakerelerde ilerleme kaydederek yılsonundan önce bir sonuca varmayı hedefliyor;
- Lüksemburg Dönem Başkanlığı, AB'nin teröre karşı kapsamlı ve küresel çapta bir yaklaşımı desteklemek için çalışmaları yürütecek. Bu yaklaşım aynı zamanda Avrupa Yolcu İsim Kaydı (PNR) uygulamalarını da içermekte;
- Öte yandan Dönem Başkanlığı, 2016 yılında Avrupa Kamu Savcılığını kurmak adına Konsey düzeyinde müzakereleri sonuçlandırmak için çaba gösterecek.

Dijital Pazar boyutuna odaklanarak ortak pazarı gözden geçirmek

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı, ayrıca dijital teknolojiye öncelik vererek onu tek pazar politikasının kalbine yerleştirmeyi hedefliyor. Tek Pazar Stratejisi Lüksemburg Dönem Başkanlığının ilk önceliklerinden biri olacak;
- Lüksemburg, Ekonomik ve stratejik açıdan son derece önemli olan gaz temini konusunda ve enerji tüketimini azaltmak için AB'nin esas çabalarından biri olan cihazların etiketlenmesinde (*labelling appliances*) gerekli bütün yasal çalışmaları üstlenecek. Lüksemburg Dönem Başkanlığı aynı zamanda, Avrupa ulaşım politikalarında gerekli görülen çalışmaların yürütülmesi için de çalışacak. AP ve AB Konseyi ile beraber 4'üncü Demiryolu Paketi üzerinde çalışmaya devam edilecek. Ayrıca Başkanlık, Avrupa ulaşım politikası konusunda kapsamlı bir görüşme de düzenleyecek.

Avrupa rekabet gücünü küresel ve şeffaf bir çerçeveye oturtmak;

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı, bu öncelik kapsamında, rekabet üzerindeki politikalarını yürütmek için Ekonomik Parasal Birliğin tamamlanması hakkındaki raporun üzerinde duracak;
- Çok taraflı görüşmeler hususunda esas hedefleri Nairobi'de DTÖ bünyesinde 10. Bakanlar Toplantısı'nı hazırlamak ve Çoklu Çevre Ürünleri Anlaşması'nı sonuca bağlamak hedefi üzerinde çalışacak;
- İkili ilişkilerde Lüksemburg Başkanlığı, Vietnam ve Japonya ile politik müzakereleri sonlandırmak için çalışacak ve Kanada ile CETA anlaşmasını imzalamak için çalışacak;

- 2015'in ikinci yarısında daha yoğunlaşarak içeriği oluşacak olan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması (TTYO) hakkındaki tartışmaları ilerletme yolunda olacak.

Sürdürülebilir kalkınmayı geliştirmek;

- Lüksemburg Dönem Başkanlığı ayrıca CO₂ emisyonunu azaltma gibi mevzuat konuları ele alan, yenilikçi, dönüşümlü ve rekabetçi bir ekonomi modelinin ortaya çıkarılmasını teşvik edecek;
- Lüksemburg Dönem Başkanlığı, AB Emisyon Ticaret Sistemi (AB ETS) üzerine getirilecek olan yapısal reform planı olan Pazar İstikrarı Rezervi (MSR) mekanizması üzerinde duracak. "Yeşeren Avrupa" (*Greening the European Semester*) mekanizması ile Avrupa 2020 Stratejisi'nin revizyonu üzerinde çalışmaya devam edecek;
- Sürdürülebilirlik teması, Başkanlığın ayrıca küresel gündemi belirleyen çeşitli uluslararası müzakerelerde de ele alınan bir eylem teması olacak. Özellikle Eylül ayında New York'ta Özel Kalkınma Zirvesi'nde ve Paris'te Aralık ayında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (COP 21) 21'inci Taraflar Konferansında olası bir iklim değişikliği anlaşma müzakereleri kapsamında bu konunun gündeme gelmesi bekleniyor;
- Tüketicinin her türlü hakları ve bilhassa gıda güvenliği konusunda yağların etiketlenmesi gibi bilgilendirme çalışmaları önemli olacak.

Küresel alanda AB'nin konumunu güçlendirmek;

- Genişleme hususunda ise Lüksemburg Dönem Başkanlığı, Aralık'ta yıllık genişleme kararlarının karşılıklı olarak benimsenmesi için çalışacak;
- Lüksemburg ayrıca Kasım 2015'te Lüksemburg'da yapılacak 12. Asya-Avrupa Diyalogu (ASEM) Bakanlar Toplantısı'na ev sahipliği yapacak.

LÜKSEMBURG DÖNEM BAŞKANLIĞI VE TÜRKİYE'NİN ÜYELİK MÜZAKERE SÜRECİ

Lüksemburg Dönem Başkanlığı, Türkiye'nin müzakere sürecini diğer aday ülkelerle beraber ele almakla birlikte Dönem Başkanlığı programında, Türkiye, Karadağ ve Sırbistan ile müzakerelerde "gerekli şartlar yerine getirildiği" müddetinde yeni fasılların açılacağı ifade edilmektedir. Türkiye'nin adaylığının kabulünün tam iki yıl öncesinde Lüksemburg, AB'nin Dönem Başkanlığını üstlenmişti. 1997 Lüksemburg Zirvesi'nde aday ülkeler, müzakerelere hazır olup olmadıkları noktasından hareketle, birinci ve ikinci dalga ülkeler olarak sınıflandırılmıştı. Dönemin Avrupa Komisyonu, ilk dalga ülkelerle üyelik müzakerelerine 1998 tarihinde başlanmasını önermişti. Söz konusu

lkeler arasında, Orta ve Doğu Avrupa lkelerinin yanı sıra GKRY de yer almış; Türkiye yer almamıştı.

Buna karşın Lüksemburg, Türkiye'nin yeliğine sıcak bakan ülkeler arasında yerini almaktadır. 2013 yılında Lüksemburg'dan, 1947'den beri ilk defa Devlet Başkanı düzeyinde Türkiye'ye gerçekleşen ziyarette Grandük Henri, ikili ilişkileri geliştirmekle beraber Türkiye'nin AB'ye katılım müzakerelerinde de daha ileriye dönük hareket edilmesi için destek verdiklerini vurgulamıştı. 2014 yılında ise Lüksemburg Dışışleri Bakanı Jean Asselborn, Türkiye'nin adaylık sürecini desteklediklerini, 2015 Dönem Başkanlığı sürecinde de bunun için gerekli adımları atacaklarını ifade etmiştir.

Öte yandan, NATO yesi olan iki ülke arasında yoğun diplomatik temaslar da mevcut. Bu bağlamda, Kasım 2014'te Lüksemburg Dışışleri Bakanı Jean Asselborn'un verdiği bir demeçte, Lüksemburg hkmetinin daha önceki dönemlerde Türkiye ile üç faslın açılmasını denediğini açıklamıştı. Bununla beraber Asselborn, net bir dille, Lüksemburg Dönem Başkanlığı zamanında Türkiye ile yeni fasılların açılması için girişimlerde bulunacaklarını da vurgulamıştı.

SONUÇ

Lüksemburg'un, Türkiye'nin üyelik müzakerelerini ve AB ile ilişkilerini destekler nitelikteki tutumuna ile birlikte Türkiye, 2015'in ikinci yarısında AB Konseyi'ne başkanlık edecek olan Lüksemburg'dan beklentisini yüksek tutmakta. Türkiye siyasi blokaj altında olan ve sık sık açılması gerektiği AB'li kurumlar ve ye ülkeler tarafından da söylenen fasıllarda ilerleme kaydetmeyi beklemekte. Özellikle Letonya Dönem Başkanlığı sürecinde gündeme gelen Ekonomik ve Parasal Birlik ve Enerji fasıllar üzerinde görüşmelerin hızlanması temennisi sürmekte.

